

Göteborg och Stockholm 2020-08-17

Inbjudan till ett pilotprojekt

Lärlingsfrämjandet och ABF Vux undersöker förutsättningarna för ett pilotprojekt som ska ge nyanlända vuxna en snabbare väg till arbetsliv och självförsörjning. Praktiska erfarenheter pekar på att en långtgående integration mellan yrkes- och språkutbildning skulle kunna förkorta utbildningstiden med uppemot ett år. Vi söker nu 3-5 vuxenutbildare som tillsammans med oss vill planera och söka anslag till ett pilotprojekt som kan stärka individen, arbetsmarknaden och hela samhället.

Många av de ungdomar som kom till Sverige under 2015 års flyktingvåg har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Det ställer nya krav på den kommunala vuxenutbildningen och alltför ser fördelarna i integration av språk- och yrkeskurser. Eleverna får både praktiska och teoretiska yrkeskunskaper *samtidigt* som de utvecklar sin svenska. Elevens väg till arbete förkortas, motivationen att studera ökar och arbetsgivarna förses med kompetent arbetskraft.

En långtgående integration av språk- och yrkesutbildningen kräver emellertid extra insatser av anordnare, beställare och arbetsplatser. Extrakostnaderna för sådana insatser är svåra att hantera om SFI och yrkesutbildning konkurransupphandlas men var för sig och vid olika tidpunkter. Lärlingsfrämjandet och ABF Vux vill därför ta initiativ till ett pilotprojekt enligt följande:

- 3-5 huvudmän förbereder en tvåårig gymnasial lärlingsutbildning för ca 20 elever. Eleverna är på arbetsplatser tre dagar i veckan och övriga två skoldagar består av yrkeslektioner, språk- och yrkeslektioner.
- Varje huvudman står själv för kostnaderna för sfi, svenska som andra språk och gymnasial yrkesutbildning enligt gällande regler. Kostnaderna varierar mellan huvudmännen men torde för flertalet ligga i storleksordningen 140-170 000 kronor per elev.
- ABF Vux och Lärlingsfrämjandet söker tillsammans med medverkande huvudmän anslag och bidrag till de förstärkta insatser som ska möjliggöra en kortare utbildningstid. Insatserna beräknas kosta ca 40 000 kronor per elev.
- Utöver dubbelbemanning av yrkes- och språklärare behövs extra insatser för rekrytering/matchning, introduktion, stöd till handledare på arbetsplatserna, viss studiehjälpsledning på modersmål samt läs- och skrivstöd för enskilda studerande (se bilaga)

- Planering, genomförande och utvärdering av utbildningarna koordineras av Lärlingsfrämjandet i samarbete med ABF som även kan tillhandahålla de extrainsatser i projektet som efterfrågas av huvudmännen.

Kan er kommun överväga att delta i ett sådant pilotprojekt är vi tacksamma för en intresseförklaring så snart som möjligt. Denna är givetvis inte på något sätt bindande men vår plan är att samla partners i projektet under 2020 och klara finansieringen före sommaren 2021.

Göteborg och Stockholm som ovan

ABF Vux

Fredrik Harstad
Projektledare

Marie Rydne
VD

Lärlingsfrämjandet

Stefan Einarsson
Projektledare

Bo Sillén
Styrgruppens ordförande

Bilaga: Om pilotprojekt med integrerad språk- och yrkesutbildning

Bilaga: Om pilotprojekt med integrerad språk- och yrkesutbildning

Huvudsyftet med projektet är att visa hur en kortsiktig investering ger stora, långsiktiga vinster. Projektet kan också ge värdefulla kunskaper om vilka stödinsatser som ger bäst effekt, och hur kommuner bör planera, genomföra eller upphandla vuxenutbildning i framtiden.

Extra insatser ger mer effektiv utbildning

Det finns inslag i en språk- och yrkesintegrerad lärlingsutbildning som kräver fler resurser än en traditionell yrkesutbildning, i första hand ökade kostnader för lärare, stödpersonal och en introduktionsperiod. Utbildningstiden är också cirka en termin längre än en traditionell gymnasial yrkesutbildning. Å andra sidan blir den totala utbildningstiden minst ett år kortare jämfört med om eleven istället hade studerat först sfi, sedan svenska som andraspråk och slutligen en yrkesutbildning. Eftersom en så stor del av undervisningstiden förläggs på en arbetsplats bidrar också arbetslivet i högre grad med en egeninsats. Flera av de extra insatserna kan dessutom finansieras med hjälp av orienteringskurser, till exempel yrkessvenska, introduktion, studiehandledning på modersmål och extra datorstöd.

Kostnadsjämförelser

Kostnaden för vuxenutbildning varierar från kommun till kommun. Enligt SKR:s rapport "*Kostnader för yrkesvux i kombination med sfi/svä*" kan kostnaderna för en tvåårig gymnasieutbildning variera mellan 130 000 och 420 000, beroende på huvudman och inriktning. I ett pilotprojekt som prövar och utvärderar former för språk- och yrkesintegrerade lärlingsutbildningar för vuxna tillkommer cirka 40 000 kronor per elev i form av extra insatser. Det som framstår som en dyr utbildningssatsning kan dock snabbt visa sig vara både kostnads- och tidseffektivt. Den stora vinsten är att eleven snabbare etablerar sig på arbetsmarknaden, och att den totala studietiden minskar med 6 – 12 månader när språk- och yrkeskunskaper utvecklas parallellt.

Tidigare erfarenheter

Pilotprojektet utgångspunkt är viktiga erfarenheter från gymnasieskolans lärlingsutbildningar och vuxenutbildningens yrkesutbildningar med språkstöd. Några av de insatser som ger resultat är:

- En starkare samverkan mellan skola och arbetsliv, bl a i form av handledarutbildning, planeringstid för handledare och avsatt tid för trepartssamtal mellan handledare, elev och lärare
- En genomarbetad rekrytering och antagningsprocess med intervjuer och språktest.
- En introduktionsperiod på cirka två veckor där eleverna får utvärdera sitt utbildningsval och matchas till rätt arbetsplats.
- Särskilt stöd i form av specialpedagog och studiehandledning på modersmål.

- Samverkan mellan språk- och yrkeslärare, bland annat i form av dubbelbemannning och gemensam planeringstid.
- Möjlighet för eleverna att få en avlönad lärlingsanställning.

Utbildning med särskilt stöd

I en traditionell utbildning för nyanlända har huvudmän och utförare kostnader för sfi, grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning samt yrkesutbildning. I det skisserade pilotprojektet tillkommer kostnader för följande extrainsatser:

Extra satsning på rekrytering Det är viktigt att nå rätt målgrupp, och att eleverna är medvetna om vilken utbildning de söker. Under rekryteringsfasen planerar vi för enskilda samtal med alla sökande och en fördjupad kartläggning, så att utbildningens innehåll kan bygga vidare på elevernas förkunskaper och erfarenheter.

Förstärkt introduktion Vi planerar för en två veckor lång introduktion med bl a studiebesök, gästföreläsare, ytterligare kartläggning och matchning av lärlingsplats.

Stöd till handledare och arbetsgivare Arbetsplatsens och handledarens engagemang är avgörande för att utbildningens kvalitet. Vi planerar en särskild utbildning för handledare om att stötta och arbeta språkutvecklande på en arbetsplats. Vi vill också ge ett ekonomiskt incitament för de arbetsplatser som tar emot lärlingselever.

Dubbelbemannning av yrkes- och språklärare minst tre timmar i veckan. Dubbelbemanningen stärker samarbetet mellan språk- och yrkesläraren, vilket är en förutsättning för att eleverna ska kunna utveckla svenskan och yrkeskunskaperna parallellt.

Studiehandledning på elevernas modersmål För att kunna tillägna sig innehållet i en gymnasiekurs på svenska behöver eleverna stöd av en studiehandledare.

Särskilt läs- och skrivstöd Enskilda elever kommer att klara utbildningen om de får tillgång till läs- och skrivstöd och individuellt specialpedagogiskt stöd under utbildningen. /